

# Iedere patiënt, iedere naaste is even belangrijk

**GENERIEKE MODULE** SAMENWERKING EN ONDERSTEUNING NAASTEN VAN MENSEN MET PSYCHISCHE PROBLEMATIEK



In de **generieke module 'Samenwerking en ondersteuning naasten van mensen met psychische problematiek'** zijn de kwaliteitseisen voor familiebeleid in de gezondheidszorg vastgelegd.

Deze standaard maakt deel uit van de kwaliteitscriteria waar de ggz op beoordeeld wordt, onder andere door de inspectie en de zorgverzekeraars.

**Nu live contact tussen zorgverlener en patiënt noodgedwongen vrijwel helemaal stil ligt, kan er voor ons als naasten een (nog) groter gevoel van verantwoordelijkheid ontstaan. Want de patiënt moet in deze tijd meestal meer zelf doen, meer zelf beslissen, meer zelf omgaan met zijn eigen angsten en zorgen. Dat kan voor hem of haar heel belastend zijn, en daardoor voor ons ook. Juist nu is het zoeken naar nieuwe mogelijkheden voor triadische samenwerking van belang.**

Er is geen reden om van die samenwerking af te zien. Wat zeg je bijvoorbeeld als je zelfstandig wonende zieke naaste ineens geen zorg meer wil, omdat 'ze nu toch geen tijd meer voor hem hebben, ze hebben wel belangrijker dingen te doen!'. Of omdat 'er nu veel te veel échte problemen in de zorg zijn, terwijl de problemen bij hem toch alleen maar een kwestie zijn van tussen de oren'?

Is dat gewoon een aan corona aangepaste vorm van zorg mijden? Of is het reëel, kan zijn hulp inderdaad wel even wachten, als het moet? Met andere woorden, wijst zo'n uitspraak op realisme, een vorm van herstel, of juist op terugval? Als je twijfelt: wat kan je dan het beste doen, waar heeft hij het meeste aan, op korte en op lange termijn?

De leidraad voor de psychiatrische zorg van nu is: *Herstel waar het kan, acceptatie waar het moet*. Dat klinkt goed, zelfs eenvoudig, maar wat betekent het in de praktijk? Voor ons naasten betekent dat meestal een compromis zoeken. Want de herstelvisie is in wezen een compromis: een combinatie van erkenning van de beperkingen en daardoor hulpbehoefendheid, en anderzijds de sterke kanten en daardoor nieuwe mogelijkheden. En daar staan wij naasten meestal helemaal achter, dat willen we graag bevorderen.

## **Kleine stappen**

Maar hoe? In de praktijk valt een snelle, zinvolle reactie niet altijd mee. De beperkingen moeten erkend worden, de sterke kanten gestimuleerd en geoefend, aangepast aan het moment en goed gedoseerd. Met kleine stappen dus, aanpasbaar aan de wisselende omstandigheden en altijd veilig. Acut stoppen met een zorgcontact is duidelijk een veel te grote, riskante stap ineens. Maar het kan lastig zijn om samen zorgvuldig de beste kleine stappen te kiezen, want voor iemand met psychosegevoeligheid is een compromis extra moeilijk. Ingewikkeld, dubbelzinnig en dus verwarrend. In tijden van crisis moet je dat niet willen, dan wil je alles bij het oude houden en liever nog wat extra rust en ondersteuning proberen te creëren.

LEES VERDER →

→ VERVOLG

Dan wil je misschien eerst even overleggen met zijn behandelaar en voor je het weet denk je zelf óók dat die op dit moment wel belangrijker dingen te doen heeft. Maar dat is niet zo, want in de zorg is iedere patiënt even belangrijk en heeft iedere patiënt recht op voldoende aandacht. En iedere naaste van de patiënt dus ook, want die is onmisbaar voor echt goede zorg aan de patiënt.

### **Balans**

Voor naasten is dat ook in déze tijd weer een vaardigheid die we moeten leren: samenwerken met de zorgverleners van onze zieke zonder te overdrijven, zonder te veel te willen en ook zonder te bescheiden te zijn. Het gaat om een balans tussen je eigen intuïties - waarschijnlijk zijn het ook wel eens je vooroordelen - over wat je zieke nodig heeft, en erkennen van de inzichten van de professionals, die minder persoonlijk zijn, maar misschien ook realistischer, of nog simpeler: therapeutisch zinvoller. Want door onze inzichten als patiënt, behandelaar en naasten gezamenlijk in te zetten, vormen we een team waardoor onze zieken de best mogelijke hulp en zorg krijgen. Waardoor iedereen behandeld wordt met alle respect en begrip voor zijn of haar talenten én voor zijn beperkingen, angsten, wanen en behoeftes. In het best mogelijke evenwicht tussen die beide uitersten, de zwakke en de sterke kanten. Dat is goede, triadische zorg. Ook nu, nu er ernstiger zaken aan de orde zijn. Lijken te zijn.

Erin Wagenaar | yn@ypsilon.org

Erin Wagenaar schreef namens Ypsilon mee aan de module. In YN licht ze elk nummer een onderdeel toe. Alle artikelen uit deze serie kunt u vinden op: [www.ypsilon.org/familiebeleid-in-yn](http://www.ypsilon.org/familiebeleid-in-yn).